

Sygn. akt I C 964/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Dominika Gotthardt

Protokolant Justyna Łukaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2013 r. w Zgorzelcu

na rozprawie sprawy

z powództwa **W. S.**

przeciwko **Powiatowi (...)**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda W. S. kwotę 425 zł (słownie: czterysta dwadzieścia pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2012 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda W. S. kwotę 107 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód W. S. w pozwie skierowanym przeciwko Powiatowi (...) wniósł o zasądzenie kwoty 425 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2012 r. do dnia zapłaty z tytułu nadpłaconej opłaty za wydanie karty pojazdu pobranej przez stronę pozwaną oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że w dniu 10 stycznia 2005 r. Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w Z. wydał mu kartę pojazdu (...) dla samochodu marki A. (...), nr rej. (...), który to pojazd powód nabył wcześniej na terenie Unii Europejskiej. Powód podniósł, że został zobligowany do zapłaty kwoty 500 zł na rzecz strony pozwanej za wydanie karty pojazdu, co było niezbędne do odbioru zarówno tego dokumentu, jak i pozostałych dokumentów koniecznych do użytkowania auta. Kwotę tą wraz z innymi opłatami administracyjnymi powód uiścił na rzecz strony pozwanej. Dopiero w późniejszym czasie dowiedział się, że rzeczywiste koszty związane z wystawianiem i dostarczaniem karty pojazdu są wielokrotnie niższe i praktyka nakładania takich opłat jest niezgodna z prawem Wspólnot Europejskich. Pismem z dnia 4 września 2012 r. powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 425 zł tytułem nadpłaty opłaty pobranej przez stronę pozwaną, czego strona pozwana nie uczyniła. W ocenie powoda dla dochodzenia przedmiotowego roszczenia jest dopuszczalna droga sądowa, a żądana kwota stanowi zwrot nienależnego świadczenia, spełnionego na podstawie aktu prawnego uznanego za niezgodny z prawem Wspólnot Europejskich.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 18) wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana zarzuciła, że do pozwu nie załączono żadnych dowodów wskazujących na rzeczywiste poniesienie kosztów opłat za wydanie karty pojazdu i dlatego zaprzeczyła aby powód bezpodstawnie wzbogacił pozwanego na

kwotę dochodzoną pozwem. Załączony dokument w postaci nieczytelnej kserokopii karty pojazdu, zdaniem strony pozwanej, nie dowodzi zapłaty kwoty związanej z rejestracją pojazdu w zakresie opłat komunikacyjnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. S. w dniu 10 października 2005 r. dokonał pierwszej rejestracji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej sprowadzonego z zagranicy samochodu osobowego marki A. (...) o nr rej. (...).

Wraz z decyzją o rejestracji pojazdu powód otrzymał dowód rejestracyjny, tablicę rejestracyjną, nalepkę kontrolną, znak legalizacyjny oraz kartę pojazdu serii (...).

Za wydanie karty pojazdu powód uiścił opłatę w kwocie 500 zł.

Dowód: decyzja z dnia 10 stycznia 2005 r. k. 7.

Pismem z dnia 4 września 2012 r. – doręczonym stronie pozwanej w dniu 10 września 2012 r. - powód wezwał stronę pozwaną do zwrotu kwoty 425 zł tytułem nadpłaconej opłaty za wydanie karty pojazdu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem doręczenia k. 9-10.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż strona pozwana nie kwestionowała w przedmiotowej sprawie braku dopuszczalności drogi sądowej dla roszczenia powoda oraz swojej legitymacji biernej.

W ocenie Sądu powód, wbrew zarzutom strony pozwanej, w sposób należyty wykazał okoliczności związane z poniesieniem przez niego opłaty za kartę pojazdu, jak i fakt, że była to pierwsza rejestracja pojazdu sprowadzonego z zagranicy, albowiem wynika to wprost z przedstawionej przez powoda decyzji z dnia 10 stycznia 2005 r. wydanej przez Starostę (...), w której powód wymieniony jest jako pierwszy właściciel pojazdu zarejestrowanego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a wraz z rejestracją pojazdu wydano powodowi kartę pojazdu nr (...).

Zauważyć przy tym należy, iż karta pojazdu jest dokumentem przypisanym do pojazdu, zawierającym dane identyfikacyjne pojazdu, jego parametry techniczne, dane identyfikacyjne właściciela pojazdu oraz dane potwierdzające rejestrację pojazdu. Zgodnie z art. 77 ust. 1-3 ustawy z 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r., nr 108, poz. 908 ze zm.) kartę pojazdu dla nowego pojazdu samochodowego wprowadzonego do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wydać właścicielowi pojazdu jego producent lub importer, a dla innych pojazdów samochodowych kartę pojazdu wydaje organ właściwy w sprawach rejestracji pojazdów przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Karta pojazdu samochodowego jest szczególnym dokumentem związanym z określonym pojazdem, wytwarzanym i wydawanym w szczególnym trybie, identyfikującym ten pojazd oraz jego właściciela. Skoro zatem przedmiotowa karta została wydana przez Starostę (...) oznacza to, że niewątpliwie przed dniem 10 stycznia 2005 r. pojazd nie był zarejestrowany w Polsce, a jednocześnie nie mógł być to pojazd nowy rejestrowany po raz pierwszy, gdyż w takiej sytuacji kartę pojazdu wydałby producent lub importer. W tym stanie rzeczy mając na uwadze art. 231 k.p.c. jednym logicznym wnioskiem jest to, że przedmiotowy pojazd był samochodem używanym i musiał być wcześniej zarejestrowany za granicą. Składając wniosek o zarejestrowanie pojazdu, właściciel pojazdu obowiązany jest uiścić opłaty za wydanie dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego), tablic rejestracyjnych oraz karty pojazdu. Uiszczenie tych opłat jest warunkiem zarejestrowania pojazdu, co oznacza, że wydanie decyzji o zarejestrowaniu pojazdu jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia tych opłat (vide: uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lutego 2008 r., I OPS 3/07).

Mając na uwadze powyższe z faktu dokonania rejestracji pojazdu, w drodze domniemania faktycznego, o którym stanowi przepis art. 231 k.p.c. należy wywieść niewątpliwy wniosek o uiszczeniu przez powoda W. S. opłaty za kartę pojazdu w kwocie 500 zł - § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310).

Podstawę materialną roszczenia powoda stanowi art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Podkreślić należy, iż dopuszczalna jest droga sądowa dla dochodzenia roszczenia o zapłatę, którego podstawę stanowi nienależne pobranie opłaty za wydanie karty pojazdu, określonej w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2007 r., III CZP 35/07).

Niemniej jednak podkreślić należy również, iż wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006 r. (sygn. akt U 6/04) przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310), wprowadzający opłatę w kwocie 500 zł został uznany za niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji RP. Ustalona w tym przepisie wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu uwzględniała dodatkowo inne koszty administracji publicznej, nieprzewidziane w ustawowym upoważnieniu. Tym samym jej wysokość została określona z przekroczeniem delegacji ustawowej. W części wynikającej z jej podwyższenia opłata ta w istocie stanowiła daninę publiczną, której wprowadzenie zarezerwowane jest dla aktów prawnych o randze ustawy. Podkreślić także należy, iż powołany przepis poza tym, że był niekonstytucyjny, to był również niezgodny z prawem unijnym, co zobowiązywało sąd do odmowy zastosowania cytowanego przepisu w niniejszej sprawie. Traktat ustanawiający Wspólnoty Europejskie stworzył własny porządek prawny, który został włączony do porządków prawnych państw członkowskich i musi być stosowany przez ich sądy. Z włączenia prawa wspólnotowego w porządku prawne poszczególnych państw członkowskich oraz z brzmienia Traktatu wynika zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego przed wszystkimi wewnątrz krajowymi przepisami prawnymi. Sprzeczność z prawem wspólnotowym przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia nakładającego opłatę za wydanie karty pojazdu w wysokości 500 zł została bezpośrednio stwierdzona przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości postanowieniem z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie C-134/07. Przepis ten naruszał art. 90 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 110 akapit 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Traktat ten obowiązywał w Polsce od 1 maja 2004 r. i miał pierwszeństwo przed prawem polskim (vide: art. 91 Konstytucji). Postanowienia traktatu sprzeciwiały się opłacie takiej, jak przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wysokości opłat, która to opłata była nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu przywiezionego z innego państwa członkowskiego, a nie była nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu, jeśli był on tam już zarejestrowany.

Chybiony jest także zarzut pozwanego dotyczący braku wzbogacenia. Stosownie do treści art. 409 k.c. in fine, obowiązek zwrotu uzyskanej korzyści istnieje, jeżeli wyzbywający się jej powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Pozwany winien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu kwoty pobieranej z tytułu opłaty za kartę pojazdu w sytuacji, gdy pobierana opłata przewyższała faktyczne koszty wydania takiej karty pojazdu, to jest kwotę 75 złotych. Nawet przy przyjęciu, że pozwany nie mógł się liczyć z obowiązkiem zwrotu kwoty pobieranej w oparciu o ówczesnie obowiązujące przepisy rozporządzenia, to nie sposób przyjąć, że pozwany nie jest już wzbogacony kwotą dochodzoną przez powoda. Zasadne powołanie się na wygaśnięcie obowiązku wydania korzyści wymaga nie tylko udowodnienia jej zużycia, lecz nadto takiego zużycia, które powoduje trwający brak wzbogacenia, czego strona pozwana reprezentowana przez pełnomocnika zawodowego nie uczyniła. W ocenie Sądu pozwany wydatkując kwoty uzyskane z opłat za karty pojazdu nawet na cele związane z realizacją zadań publicznych nadal pozostał wzbogacony.

W tym stanie rzeczy uiszczona przez powoda opłata ponad kwotę 75 zł była świadczeniem nienależnym, gdyż podstawa tego świadczenia po jego wykonaniu odpadła, wobec czego strona pozwana, zobowiązana była do zwrotu kwoty w wysokości 425 zł zgodnie z art. 410 § 2 k.c.

Z tych względów Sąd uznał żądanie zapłaty kwoty 425 zł za uzasadnione w całości.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Przy czym należy zauważyć, iż obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/03), wobec czego jego zwrot w myśl art. 455 k.c. powinien nastąpić po wezwaniu dłużnika. Skoro wezwanie do zapłaty zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 10 września 2012 r., zatem strona pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od następnego dnia po upływie wyznaczonego na zapłatę 7-dniowego terminu, wobec czego w dniu 18 września 2012 r. roszczenie było z całą pewnością wymagalne i od tej też daty zasądzono odsetki.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 30 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od złożenia pełnomocnictwa i kwotę 60 zł tytułem wynagrodzenia radcy prawnego, na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego.